

DECIZIE

24 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Rodica Cîrlan și Gheorghe Cîrlan,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea
Municipală de Gestionare a Fondului Locativ „Nr. 8” din Chișinău, în procedura
falimentului, împotriva Rodicăi Cîrlan și Gheorghe Cîrlan cu privire la încasarea
datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 07 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a respins cererea cu privire la repunerea în termen depusă de Rodica Cîrlan și
Gheorghe Cîrlan și s-a restituit apelul înaintat de Rodica Cîrlan și Gheorghe Cîrlan,

c o n s t a ț ă:

La 20 octombrie 2020, prin intermediul poștei (f.d. 26), Întreprinderea
Municipală de Gestionare a Fondului Locativ „Nr. 8” din Chișinău, în procedura
falimentului, (în continuare ÎMGFL „Nr. 8” din Chișinău, în procedura
falimentului), reprezentată de avocatul Tatiana Costru, a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Rodicăi Cîrlan și Gheorghe Cîrlan, solicitând încasarea datoriei
în mărime de 3198,53 de lei pentru serviciile locativ-comunale, neachitată până la
data de 01 septembrie 2020, compensarea cheltuielilor de judecată, inclusiv pentru
asistență juridică în mărime de 500 de lei.

Prin încheierea din 27 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,
s-a acceptat spre examinare cererea de chemare în judecată depusă de ÎMGFL „Nr.
8” din Chișinău împotriva Rodicăi Cîrlan și Gheorghe Cîrlan cu privire la încasarea
datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, în procedura cererilor cu valoare
redușă.

Prin hotărârea din 14 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a
admis cererea de chemare în judecată depusă de ÎMGFL „Nr. 8” din Chișinău, în
procedura falimentului și s-a încasat, în mod solidar, de la Rodica Cîrlan și Gheorghe
Cîrlan în beneficiul ÎMGFL „Nr. 8” din Chișinău, în procedura falimentului, suma
bănească în mărime de 3198, 53 de lei cu titlu de datorie pentru consumul serviciilor
locativ-comunale (deservire bloc locativ, transportare deșeuri, deservire echipament
tehnic, apă menajeră), neachitată până la 01 septembrie 2020, pentru locul de
consum: mun.Chișinău, sect. Centru, str. Mitropolitul XXXXX, nr. 74; s-a încasat,
în mod solidar, de la Rodica Cîrlan și Gheorghe Cîrlan în beneficiul ÎMGFL „Nr. 8”
din Chișinău, în procedura falimentului cheltuielile de judecată alcătuite din costuri

privind citarea publică a pârâților în sumă de 215,00 lei; s-a încasat, în mod solidar, de la Rodica Cîrlan și Gheorghe Cîrlan în beneficiul statului suma bănească în mărime de 270,00 de lei cu titlu de taxă de stat, achitarea căreia a fost amânată pentru reclamant.

La 24 iunie 2021, Rodica Cîrlan și Gheorghe Cîrlan au depus cerere de apel împotriva hotărârii din 14 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând repunerea în termenul pentru declararea apelului, admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, rejudecarea cauzei cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii civile ca fiind ilegală și neîntemeiată, compensarea cheltuielilor de judecată, inclusiv pentru asistență juridică, pentru efectuarea copiilor a materialelor cauzei și alte cheltuieli de judecată.

La 22 iulie 2021, Rodica Cîrlan și Gheorghe Cîrlan au înregistrat o cerere de apel motivată în partea repunerii în termen a apelului împotriva hotărârii din 14 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin cererea înregistrată la 30 septembrie 2021, Rodica Cîrlan și Gheorghe Cîrlan au solicitat examinarea în lipsa lor a cererii de repunere în termen a apelului.

Prin încheierea din 07 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de repunere în termen depusă de Rodica Cîrlan și Gheorghe Cîrlan și s-a restituit cererea de apel înaintată de Rodica Cîrlan și Gheorghe Cîrlan ca fiind depusă în afara termenului legal; s-a încetat procedura în ordine de apel și s-a explicat că nu se mai admite de a se adresa cu o altă cerere de apel.

La 01 noiembrie 2021, Rodica Cîrlan și Gheorghe Cîrlan au depus cerere de recurs împotriva încheierii din 07 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea spre examinare a recursului, admiterea recursului, casarea integrală a încheierii contestate cu soluționarea pozitivă a problemei admiterii și repunerii în termen a cererii de apel.

În motivarea recursului s-a invocat că, motivele invocate și înscrisurile anexate și prezentate la cererea de repunere în termen, se încadrează în dispoziția art. 116 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Totodată, au menționat că, întreaga corespondență: citații, aviz public, scrisorile de expediere a cererii de chemare în judecată și hotărârii judecătorești, alte acte/acțiuni judecătorești, de către instanță au fost expediate la adresa din str. M. XXXXX, nr. 74, mun. Chișinău, unde niciodată nu au domiciliat ori activat, precum și că corespondența s-a expediat la un imobil inexistent, care potrivit autorizației de desființare nr.91id/13 din 10 iulie 2013 și actului de inspectare nr. 0100/13/168983 din 18 ianuarie 2014, anexate, au fost demolate. Cu aceste circumstanțe a fost de acord și au fost confirmate de Curtea de Apel în încheierea contestată

Recurenții au criticat concluzia instanței de apel prin care a conchis că au fost informați precum că în procedura instanței de judecată se află acțiunea civilă. Astfel, de la începutul punerii pe rol a acțiunii civile au cunoscut domiciliul corect din mun. Chișinău, str. XXXXX, nr. 7/1. ap. 13, însă cererea de chemare în judecată și actele de procedură nu au fost comunicate la adresa dată.

Instanța de apel în argumentele sale face trimitere la art. 107 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, dar, de fapt, redă textul art. 108 Cod de procedură civilă. La caz, nu este relevant art. 108 Cod de procedură civilă, or, conform înscrisurilor este expres stabilit domiciliul pârâților din mun. Chișinău, str. XXXXX, nr. 7/1, ap. 13. La fel, în acțiunea civilă și somație a fost indicat acest domiciliu.

Recurenții au susținut că, instanța de judecată a considerat neprobat motivul invocat precum că au luat cunoștință la data de 22 iunie 2021 de hotărârea judecătorească contestată, însă această afirmație nu corespunde materialelor dosarului, în situația în care Gheorghe Cîrlan la data de 22 iunie 2021 a depus cerere în cancelaria Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, de a lua cunoștință de materialele cauzei și tot în această zi a făcut copii a dosarului civil, făcând mențiune pe coperta dosarului. La cererea de recurs au anexat actele expediate de executorul judecătoresc, precum și plicul poștal datat cu 18 iunie 2021, data parvenirii înscrisurilor executorului judecătoresc la adresa poștală din mun. Chișinău, str. XXXXX, nr. 7/1, ap. 13.

Recurenții și-au exprimat dezacordul cu referirile instanței de apel la cauzele CtEDO, aduse ca argumente în respingerea cererii de a repunere în termen a apelului. În context, opinia CtEDO - Subbings and Others v. the United Kingdom, nu este relevantă la caz. Instanța de apel urma să aprecieze argumentului ce se referă la faptul că Judecătoria Chișinău, sediul Centru, nici nu a afișat pe portarul instanței informația privind litigiul aflat pe rol mai bine de doi ani.

Recurenții au opinat că, instanța de apel în motivarea încheierii recurate face trimitere la multe norme de drept procesual, ce nu sunt relevante la caz. În opinia recurenților, nu a fost citit și nu a fost examinat textul cererii de repunere în termen și cererea de apel, având în vedere că instanța de apel a indicat precum că ar fi fost solicitată casarea hotărârii judecătorești cu trimiterea la rejudecare, însă, de fapt, au solicitat rejudecarea cauzei civile cu emiterea unei noi hotărâri judecătorești de respingere a acțiunii civile ca fiind ilegală și neîntemeiată.

La fel, pentru soluționarea pozitivă a prezentului recurs recurenții au invocat prevederile art.4, art.15, art. 25 din Cod de procedură civilă.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatului la 10 noiembrie 2021, conform scrisorii de însoțire (f.d.102) și a fost recepționată la 16 noiembrie 2021, conform avizului de recepție (f.d.104).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată în data de 07 octombrie 2021, iar cererea de recurs a fost depusă la 01 noiembrie 2021.

Materialele cauzei atestă expedierea încheierii instanței de apel către participanții la proces la 26 octombrie 2021, prin intermediul poștei electronice (f.d.89). Astfel, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Rodica Cîrlan și Gheorghe Cîrlan și va casa încheierea contestată cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: b) să admită recursul și să

caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre judecare problema soluționată prin încheierea casată.

Colegiul relevă că, dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de ÎMGFL „Nr. 8” din Chișinău, în procedura falimentului, împotriva Rodicăi Cîrlan și Gheorghe Cîrlan cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost pronunțat la data de 14 aprilie 2021 (f.d.52).

Hotărârea din 14 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost contestată cu apel de către Rodicăi Cîrlan și Gheorghe Cîrlan, la data de 24 iunie 2021 (f.d.58).

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În temeiul art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Corelând normele de drept procedurale citate cu situația de fapt, Colegiul apreciază ca instanța de apel priplit a respins cererea cu privire la repunerea în termen a apelului declarat de Rodica Cîrlan și Gheorghe Cîrlan împotriva hotărârii din 14 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motivele ce succed.

Prin încheierea din 07 octombrie 2021, instanța de apel, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, a respins cererea de repunere în termen depusă de Rodica Cîrlan și Gheorghe Cîrlan și a restituit cererea de apel înaintată de Rodica Cîrlan și Gheorghe Cîrlan ca fiind depusă în afara termenului legal; a încetat procedura în ordine de apel și s-a explicat că nu se mai admite de a se adresa cu o altă cerere de apel (f.d.83-88).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La caz, Colegiul reiterează că, dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 14 aprilie 2021 (f.d.52), însă cererea de apel a fost înregistrată la data de 24 iunie 2021 de către Rodica Cîrlan și Gheorghe Cîrlan (f.d.58-59).

Deși, apelanții/recurenții au motivat omiterea termenului de contestare cu apel a hotărârii primei instanțe prin lipsa înștiințării acestora de către prima instanță la adresa de domiciliu din mun. Chișinău, str. XXXXX, nr. 7/1, ap. 13, având în vedere că expedierea corespondenței adresate lor s-a realizat doar la adresa din mun. Chișinău, str. Mitropolitul XXXXX, nr.74, la un imobil inexistent, precum și

că de hotărârea primei instanței din 14 aprilie 2021 a luat cunoștință la 22 iunie 2021, instanța de apel s-a pronunțat în favoarea respingerii cererii de repunere în termenul de apel, apreciind evaziv argumentele invocate.

La fel, instanța de recurs notează că, deși, pe coperta dosarului civil de către apelantul/recurentul Gheorghe Cîrlan a fost efectuată o mențiune prin care s-a indicat despre faptul că a luat cunoștință la 22 iunie 2021 de materialele dosarului, precum și că a făcut copii din materialele dosarului, instanța de apel a atestat lipsa unei confirmări la materialele cauzei referitor la faptul că anume la data de 22 iunie 2021 apelanții au luat cunoștință de hotărârea primei instanței din 14 aprilie 2021.

La fel, de către apelanții/recurenții au fost anexate și înscrisurile expediate de către executorul judecătoresc, precum și copia plicului poștal datat cu 18 iunie 2021, care au rămas fără o apreciere din partea instanței de apel. Or, recurenții au pretins că, anume ca urmare a primirii corespondenței de la executorul judecătoresc la adresa din mun. Chișinău, str. XXXXX, nr. 7/1, ap. 13, au aflat de existența litigiului, precum și de hotărârea judecătorească din 14 aprilie 2021.

Colegiul apreciază critic alegația instanței de apel precum că citarea publică a pârâților de către prima instanță a fost realizată la adresa din mun. Chișinău, str. XXXXX, nr. 7/1, ap. 13, în condițiile în care în sensul art. 108 Cod de procedură civilă citarea publică a pârâților se efectuează în cazul în care locul de aflare a pârâților nu este cunoscut.

Însă, la caz, instanța de apel nu a supus aprecierii faptul că prima instanță nu a expediat pârâților cererea de chemare în judecată, precum și alte acte de procedură sau alte acte la adresa din mun. Chișinău, str. XXXXX, nr. 7/1, ap. 13, deși, aceasta adresă era indicată în cererea de chemare în judecată, precum și în extrasele SIC „Acces WEB” (f.d.4, 8,9). Or, corespondența a fost expediată pârâților doar la adresa din mun. Chișinău, str. Mitropolitul XXXXX, nr.74.

Aici urmează a fi punctat și faptul că datoria pentru serviciile locativ-comunale, de fapt, au fost pretinse pentru locul de consum din mun. Chișinău, str. Mitropolitul XXXXX, nr.74, ap.5, ceea ce se deduce din factura anexată la cererea de chemare în judecată (f.d.10), precum și informația despre achitarea serviciilor locativ-comunale (f.d.13-17).

Drept urmare, concluzia instanței de apel cu privire la respingerea cererii de repunere în termen și, în consecință, restituirea cererii de apel este pripită.

Pornind de la respectarea dreptului la un proces echitabil, care include și dreptul de acces la justiție, garantat de art. 6 § 1 Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, promovat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un remediu efectiv conform art.13 CEDO, circumstanțele relatate generează casarea încheierii contestate. În caz contrar partea apelantă ar fi lipsită de posibilitatea de a-și valorifica drepturile procedurale conform normelor în vigoare, garantate atât de legislația națională, cât și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Mai mult, Constituția Republicii Moldova, precum și Codul de Procedură Civilă, oferă părților dreptul de a iniția personal acte procesuale și de a-și realiza drepturile procedurale printr-o modalitate opțională în toate fazele procesului, atât în instanța de fond, cât și în instanțele de apel și de recurs, aspect ce rezultă și din principiul disponibilității.

Or, în conformitate cu art. 27 alin.(1) Cod de procedură civilă disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

De altfel, normele procesuale au drept obiectiv să asigure exercitarea dreptului la un proces echitabil și că la elaborarea unor astfel de reglementări legiuitorul se bucură de o anumită marjă de apreciere, cu condiția ca aceste reglementări să nu aducă atingere însăși substanței dreptului.

În situația reglementării legale a condițiilor de exercitare a unui drept subiectiv sau procesual, valorificarea acestuia nu poate fi restrânsă de către o instanță, deoarece de rând cu faptul că este încălcată norma legală, se aduce atingere și drepturilor părților litigante.

Aici Colegiul consideră necesar de a cita ca fiind pertinente și prevederile art. 26 alin. (3), (4) Cod de procedură civilă, în conformitate cu care instanța care judecă cauza își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei. Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Din considerentele redate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat și va casa încheierea contestată cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel la etapa primirii cererii de apel.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. b) art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Rodica Cîrlan și Gheorghe Cîrlan.

Se casează încheierea din 07 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ „Nr. 8” din Chișinău, în procedura falimentului, împotriva Rodicăi Cîrlan și Gheorghe Cîrlan cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată cu restituirea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat